

[Alice Faber]

egentlige årsag, en årsag, som også Knud Larsen-udvalget peger på.

Vi vil pege på de menneskelige konsekvenser for de studerende, på konsekvenserne for uddannelsesinstitutionerne og på det skæve billede i de statistikker, der udarbejdes. Den skæve sociale rekruttering er blevet forværret i de senere år. Arbejderbørn og børn, hvis forældre ligger i lavtlønsområdet, tør ikke gå i gang med de videregående uddannelser eller mellemuddannelserne. De tør ikke kaste sig ud i noget så uoverskueligt som en videregående uddannelse, som de ikke kender ret meget til, da de sjældent er i familie med nogen eller kender nogen, som har gennemgået en længerevarende uddannelse. Der skal megen sikkerhed til for at bryde den skæve rekruttering til bestemte uddannelser.

Gældsbyrderne er et kapitel for sig. Vi har diskuteret det mange gange, og der er også lavet nogle lappeløsninger, som til trods for hensigten ikke har løst problemerne for mange af de gældsbelastede. Det store frafald, som især går ud over kvinderne og studerende med børn, er også et stort problem. De har brug for bedre forhold. Der tales fra alle partier om det herinde, men det reelle indhold i handlingerne når næsten aldrig længere end til avisoverskrifterne.

Der er mange årsager til, at vi skal have en uddannelsesreform, og derfor er vi glade for socialdemokratiets forslag. Især kan jeg ikke stå for ordet humankreditinstituttet, men det er der måske nogle andre der synes er dårligt. Jeg synes, det er et meget godt udtryk. Men bortset fra det er der mange fornuftige tanker i forslaget.

Selvfølgelig ville vi gerne have forældreuafhængigheden til at gælde fra det tidspunkt, den unge er myndig, altså når han eller hun er 18 år. Det er en kunstig foranstaltning at klistre en anden myndighedsalder på sådanne forslag. Det samme gælder for sultecirkulæret. Vi finder, det er vigtigt at prioritere højt, at de unge er selvstændige individer fra det 18. år.

Vi synes, at lønafkortningssystemet er en god løsning på afbetalingen af studiegæld; det er de samme tanker, som vi har i vort gældsreformeringsforslag. Vi er glade for, at egenindtægtsgrænsen er hævet, og kan acceptere beløbene på forskudslønnen og uddannelseslønnen, men vi mener, der kan være mange problemer i, at der kun kan ydes ud-

dannelsesløn de to første år af en videregående uddannelse. Det kan igen give en skæveling i rekrutteringen, som vel også socialdemokraterne er enige i at vi skal have væk. Vil det ikke få flere end ønsket til at vælge en mellemuddannelse til skade for det behov, vi har også for folk med videregående uddannelser?

At forslaget er udgiftsneutralt i forhold til den nugældende ordning, er jo fint. Så er spørgsmålet, hvem der har ret: undervisningsministeren eller socialdemokratiet, men det hører vi vel nærmere om.

Til sidst et spørgsmål i anledning af bemærkningerne om de økonomiske konsekvenser. Hvad er det for nogle sparede dagpenge? Hvis de er der, vil vi meget gerne være med til at bruge dem til løn i basisåret for EFG-eleverne. Det har vi haft som ændringsforslag til finanslovsforslaget i flere år, og det prioriterer vi meget højt.

Vi vil altså gerne være med til en meget stor del af forslaget.

Estrup (RV):

Det har længe været aldeles klart, at vores uddannelsesstøttesystem var utilstrækkeligt og uhensigtsmæssigt indrettet. Stipendier og rentelette statslån udgør for lille en del, statsgaranterede banklån for stor en del.

De uddannelsessøgende har valget mellem at tage erhvervsarbejde i et omfang, der fører til deltidsstudier og tilsvarende lange studietider, eller at lånefinansiere deres uddannelse med en helt uoverskuelig gældsbyrde til følge. Det hæmmer lysten til at tage uddannelse, det spolerer effektiviteten i vores uddannelsessystem. Problemet skal løses.

Derfor skal socialdemokratiet bestemt ikke have utak for dette beslutningsforslag. Det bidrager til at sætte fokus på det uholdbare i situationen og forhåbentlig også til, at vi kommer i gang med at løse problemet, men om løsningen ligefrem er dette forslag, vil jeg godt sætte spørgsmålstegn ved. Det løser eksempelvis hverken problemet med finansiering af de lange videregående uddannelser eller problemet med den utilfredsstillende afhængighed mellem uddannelsesstøtte og forældreindkomst, og det skaber nye problemer, bl.a. ved at afskaffe ungdomsydelsen.

Selve princippet om at gøre uddannelsesstøtten tilbagebetalingspligtig eller til en, som